

**UCHWAŁA NR XXXVII/321/14
RADY GMINY STARGARD SZCZECIŃSKI**

z dnia 28 marca 2014 r.

**w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Stargard Szczeciński na lata
2014 - 2020.**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2013r., poz. 594 z późn. zm.), i art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2013r., poz. 182 z późn. zm.), Rada Gminy Stargard Szczeciński, uchwała co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Stargard Szczeciński na lata 2014 - 2020, która stanowi załącznik do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Stargard Szczeciński.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia, z mocą obowiązującą od dnia 1 stycznia 2014.

Przewodniczący Rady Gminy
Stargard Szczeciński

Edward Kosmal

Załącznik do Uchwały Nr XXXVII/321/14
Rady Gminy Stargard Szczeciński
z dnia 28 marca 2014 r.

**STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH GMINY STARGARD
SZCZECIŃSKI NA LATA 2014-2020**

MARZEC 2014

SPIS TREŚCI

- 1.
2.
 - 2.1. Charakterystyka gminy Stargard Szczeciński
 - 2.2 Demografia
 - 2.3. Rodzina w systemie pomocy społecznej

- 3.
- 4.

WSTĘP

Ustawa o pomocy społecznej obliguje gminy do opracowania i realizacji gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych z uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnie ryzyka.

Strategia rozwiązywania problemów społecznych jest wyrazem zintegrowanego planowania społecznego. W najbardziej ogólnym ujęciu oznacza sposób osiągnięcia wyznaczonych celów poprzez sterowanie procesem rozwoju i integracji polityki społecznej.

Ważną sprawą jest stworzenie możliwości współpracy pomiędzy różnymi instytucjami polityki społecznej, działającymi na rzecz danej zbiorowości: rządowymi, samorządowymi i pozarządowymi. W rzeczywistości jednak zintegrowanie działań napotyka wiele trudności i barier finansowych, administracyjnych i kompetencyjnych. W tej sytuacji największy ciężar związany z koniecznością organizowania i podejmowania działań nakierowanych na rozwiązywanie problemów społecznych spada na gminy. Niezależnie bowiem od sprawności i funkcjonalności całego systemu polityki społecznej, ludzie muszą mieć możliwości szukania pomocy w trudnych sytuacjach, które ich dotyczą. Najczęściej zaś szukają jej tam, gdzie im najbliższe – w społeczności lokalnej, w której żyją.

W skali lokalnej, w skali gminy czy miasta, raczej nie należy oczekiwać, by jakiegokolwiek działania i zaangażowane środki przyczyniły się do wyeliminowania problemów z życia społecznego. W strategii rozwiązywania problemów społecznych chodzi zatem przede wszystkim o stworzenie takiego kompleksowego systemu działań, organizacji i instytucji pomocowych, aby powstrzymać pojawienie się nowych obszarów problemowych i by każdy mieszkaniec, który znajduje się w trudnej sytuacji bytowej miał szansę trafić w takie miejsce, gdzie udzielona mu zostanie pomoc, czy wsparcie w rozwiązywaniu jego problemów.

Rzeczywisty kłopot z problemami społecznymi tkwi w tym, że na ogół nie występują one w pojedynkę. Najczęściej pojawienie się jednego problemu prowadzi do powstania lub ujawnienia następnego, czy raczej następnych problemów. Poszukiwanie skutecznych sposobów rozwiązywania problemów społecznych musi zatem uwzględniać ten fakt i koncentrować się na budowaniu wielokierunkowych, kompleksowych programów interwencji nakierowanych na oddziaływanie zarazem na skutki i na źródła.

Działania, kierowane głównie ku środowiskom, które pozostają na marginesie życia społecznego, wykluczonych społecznie lub zagrożonych tym zjawiskiem, podejmowane w odpowiedzi na faktyczne potrzeby i problemy mieszkańców, będą realizowane na trzech poziomach:

- * **profilaktyki**, czyli zapobieganie powstawaniu niekorzystnych zjawisk jako działania o charakterze priorytetowym,
- * **pomocy doraźnej** (ratownictwo), czyli świadczenie natychmiastowej pomocy w sytuacjach kryzysowych,
- * **długofalowych programów naprawczych** zmierzających do rozwiązania lub przynajmniej zminimalizowania problemów społecznych i lokalnych.

Głównym narzędziem stosowanym w celu dokonania pozytywnych zmian będzie praca socjalna rozumiana jako wszelkie działania typu prospołecznego, których celem jest podtrzymywanie, chronienie lub rozwijanie interesów jednostek, rodzin, grup i społeczności.

Strategia jest średniookresowym dokumentem planistycznym, uwzględniającym w szczególności programy pomocy społecznej, profilaktyki rozwiązywania problemów alkoholowych, mające na celu wspieranie grup

szczególnego ryzyka, prowadzące do ich integracji. Przyjęte w niej koncepcje wskazujące sposoby zaradzenia problemom, dotyczą okresu siedmiu lat, tj. od 2014 r. do 2020 r. .

2. DIAGNOZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

2.1. Charakterystyka gminy Stargard Szczeciński

Gmina Stargard Szczeciński jest gminą wiejską, położoną w **obszarze Pomorza Zachodniego**, w południowo-zachodniej **części województwa zachodniopomorskiego**, w bezpośrednim sąsiedztwie miasta Stargard Szczeciński. Zajmuje powierzchnię 318,5 km² i liczy 12358 mieszkańców (stan na 31.12.2013 r.).

Gmina Stargard Szczeciński jest jedną z dziesięciu jednostek samorządu terytorialnego wchodzącego w skład powiatu stargardzkiego. Do gminy należą trzydzieści sołectw (rycina 1.): Barzkowice, Golina, Grabowo, Grzędzice, Kiczarowo, Klępino, Koszewo, Krąpiel, Kurcewo, Lipnik, Lubowo, Małkocin, Pęczino, Poczernin, Rogowo, Skalin, Smogolice, Sowno, Strachocin, Strumiany, Strzyżno, Sułkowo, Święte, Trzebiatów, Tychowo, Ulikowo, Warchlino, Witkowo Pierwsze, Witkowo Drugie oraz Żarowo.

Rycina 1. Gmina Stargard Szczeciński.

Sieć placówek oświatowych na terenie gminy tworzą: pięć szkół podstawowych w Grzędzicach, Sownie, Małkocinie, Strachocinie i Pęczynie, do których w roku szkolnym 2013/2014 uczęszcza łącznie 695 uczniów oraz gimnazjum gminy z siedzibą w Stargardzie Szczecińskim, w którym naukę pobiera 220 uczniów. W gminie działa również 1 biblioteka gminna w Klępinie i 5 filii w Barzkowicach, Pęczynie, Skalinie, Grzędzicach i Sownie, dwa zespoły folklorystyczne: Zespół Ludowy „Prząśniczka” z Pęczyna i Zespół Śpiewaczy „Koszewianki” z Koszewa.

Mieszkańcy gminy mają zapewnioną opiekę zdrowotną w Poradni Medycyny Rodzinnej „Cztery Pory Roku” w Pęczynie.

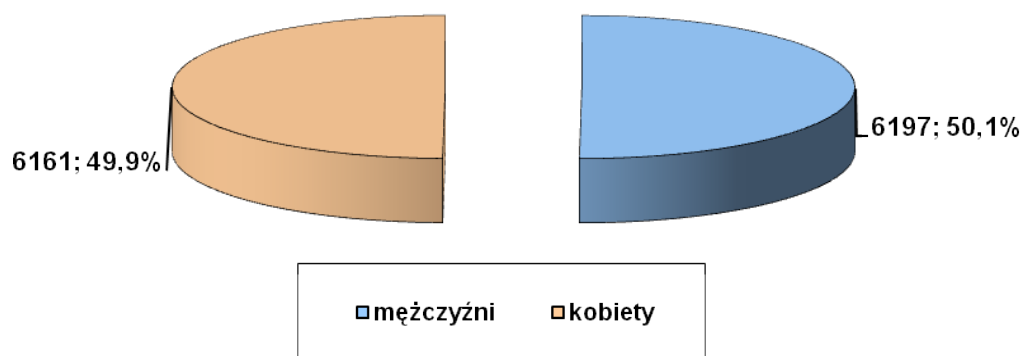
2.2 Demografia

W 2013 roku teren gminy Stargard Szczeciński zamieszkiwało 12358 osób, 6197 osoby stanowili mężczyźni, a 6161 – kobiety.

Liczbę ludności w latach 2010-2013 z podziałem na wiek przedstawia poniższa tabela.

Rok 2010	Rok 2011	Rok 2012	Rok 2013
12162	12315	12209	12358
KOBIECY			
6015	6104	6082	6161
MEŻCZYŻNI			
6147	6211	6127	6197

Ludność gminy Stargard Szczeciński z końcem 2013 roku

Dane z działu Ewidencji Ludności UG w Stargardzie Szczecińskim

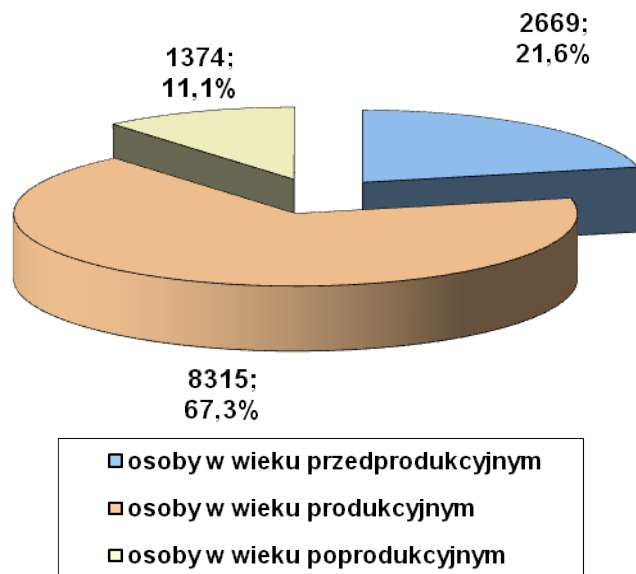
Liczbę ludności gminy z podziałem na wiek przedstawia poniższa tabela

Lata	płeć	Wiek poprodukcyjny	Wiek produkcyjny	Wiek przedprodukcyjny (0-17)	razem
2010	kobiety	1326	3690	999	6015
	mężczyźni	1412	4344	391	6147
2011	kobiety	1303	3767	1034	6104
	mężczyźni	1374	4434	403	6211

					1	
2012	kobiety	1309	3745	1028	6082	12209
	mężczyźni	1367	4354	406	6127	
2013	kobiety	1315	3859	987	6161	12358
	mężczyźni	1354	4456	387	6197	

Dane z działu Ewidencji Ludności UG w Stargardzie Szczecińskim

**Struktura wiekowa mieszkańców
gminy Stargard Szczeciński z końcem 2013 roku**

Dane z działu Ewidencji Ludności UG w Stargardzie Szczecińskim

2.3. Rodzina w systemie pomocy społecznej

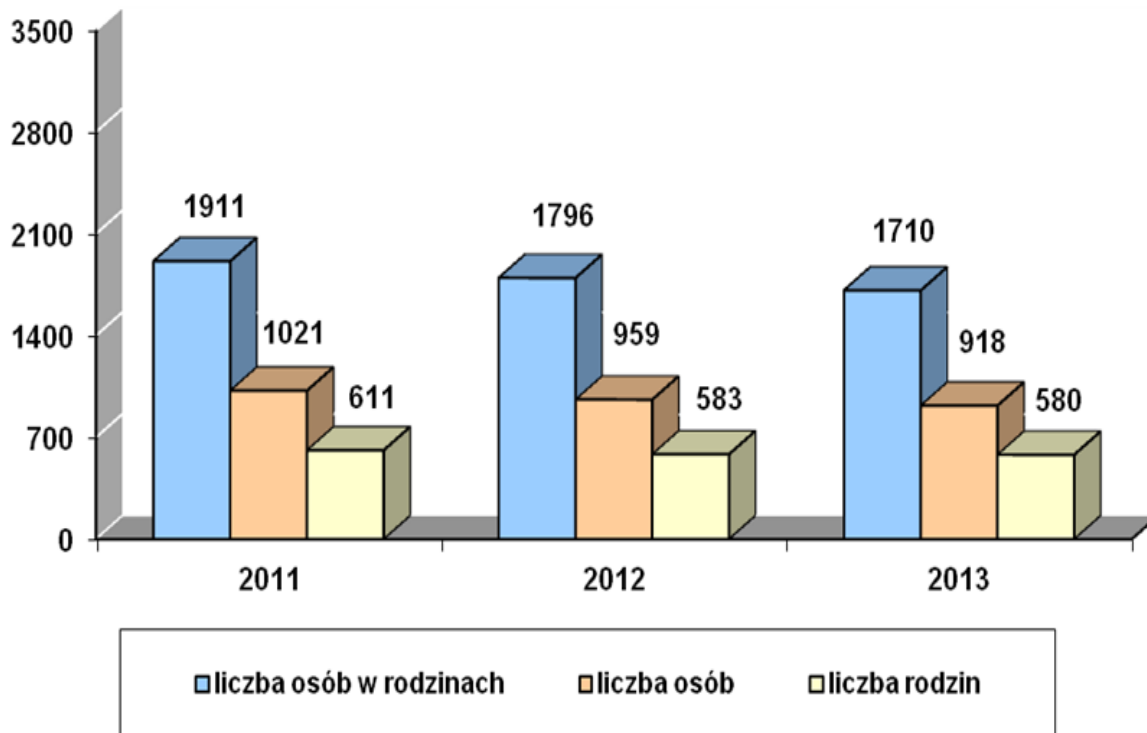
System pomocy społecznej jako jeden z elementów zabezpieczenia społecznego polityki społecznej państwa ma za zadanie wspieranie osób i rodzin, które z przyczyn obiektywnych nie są w stanie zaspokoić swoich elementarnych potrzeb życiowych. Według ustawy o pomocy społecznej pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Ustawa o pomocy społecznej stwierdza, że udziela się pomocy osobom i rodzinom w szczególności z powodu: 1) ubóstwa; 2) sieroctwa; 3) bezdomności; 4) bezrobocia; 5) niepełnosprawności; 6) długotrwałej lub ciężkiej choroby; 7) przemocy w rodzinie; 8) potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności; 9) bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych; 10) trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą; 11) trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego; 12) alkoholizmu lub narkomanii; 13) zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej; 14) klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Za realizację zadań z zakresu pomocy społecznej na terenie gminy Stargard Szczeciński odpowiedzialny jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Do jego obowiązków należy:

- * prowadzenie diagnostyki jednostkowej i środowiskowej;
- * bezpośrednie i pośrednie udzielanie świadczeń (w tym organizowanie opieki i usług domowych);
- * współpraca z organizacjami i instytucjami, a zwłaszcza z samorządem lokalnym;
- * aktywizowanie środowiska lokalnego.

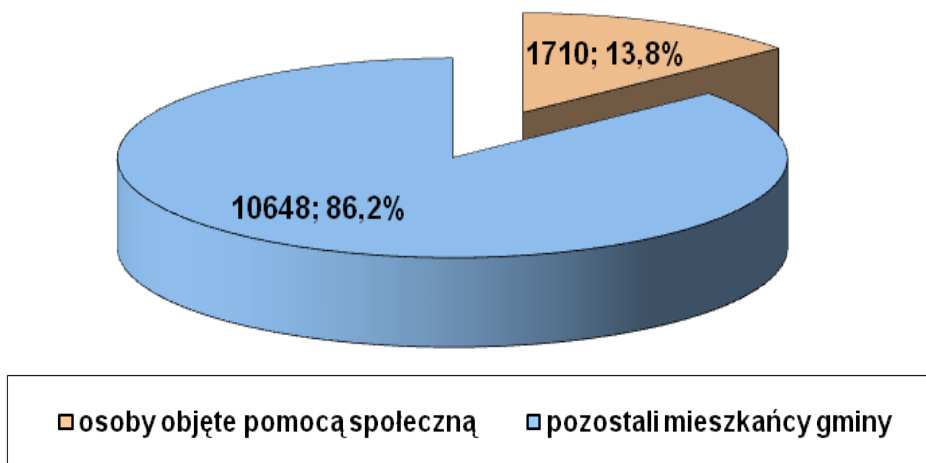
Osoby objęte pomocą społeczną w latach 2011-2013

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Stargardzie Szczecińskim.

Decydujący wpływ na korzystanie z systemu pomocy społecznej w Polsce mają regulacje prawne zawarte w ustawie o pomocy społecznej oraz innych aktach normatywnych. Podstawową przesłanką przyznania świadczeń jest kryterium dochodowe osoby i rodziny. Od 1 października 2012 roku kryterium to ustalono na poziomie 542 zł miesięcznie w przypadku osoby samotnie gospodarującej (poprzednio 477 zł) i 456 zł na osobę w rodzinie (poprzednio 351 zł). Niski poziom kwot uprawniających do przyznania świadczeń zawęża liczbę uprawnionych do korzystania z pomocy i może istotnie wypaczać skalę występującego ubóstwa.

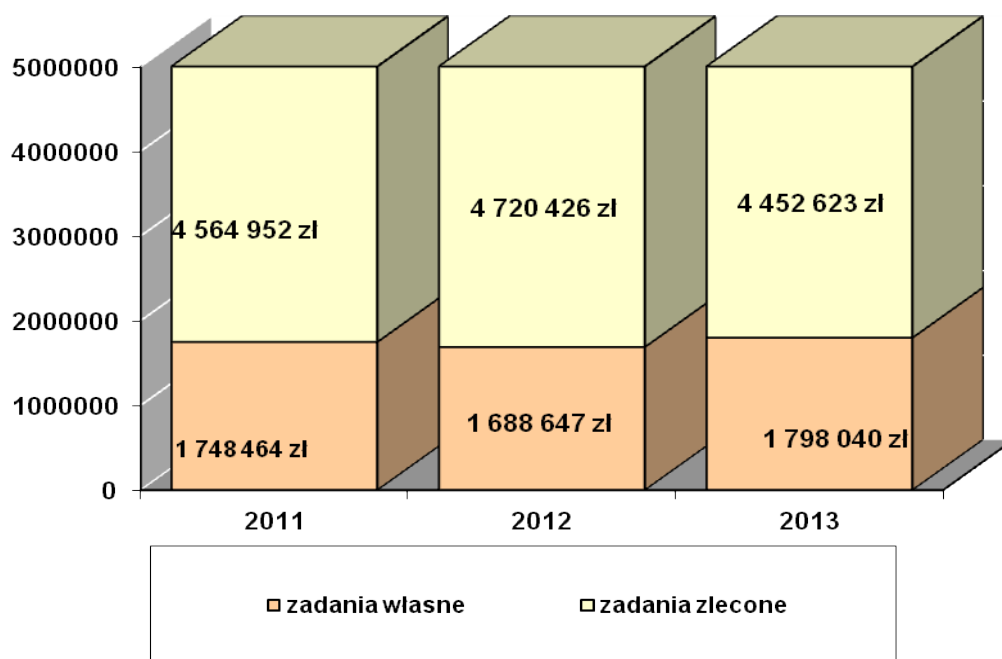
Liczba osób korzystających z systemu pomocy społecznej a ludność gminy w 2013 roku

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Stargardzie Szczecińskim.

W 2013 roku ze świadczeń pomocy społecznej skorzystało 580 rodzin (1710 osób) co stanowi ok. 14% wszystkich mieszkańców gminy.

Wydatki na zadania własne i zlecone w latach 2011-2013

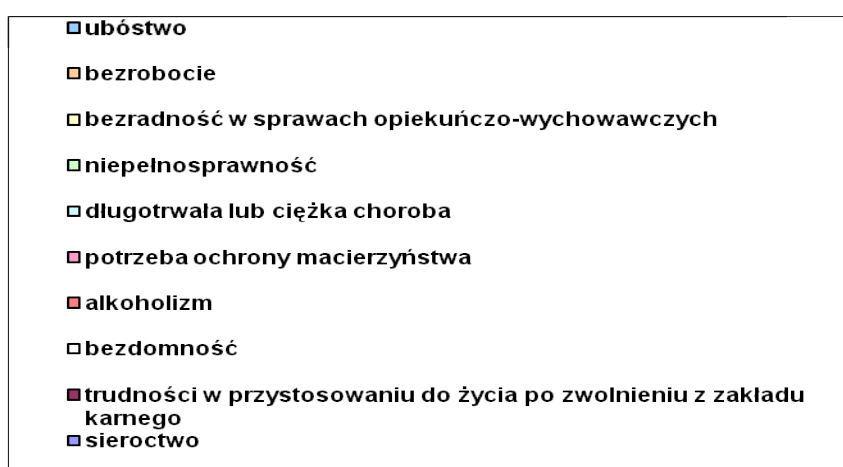
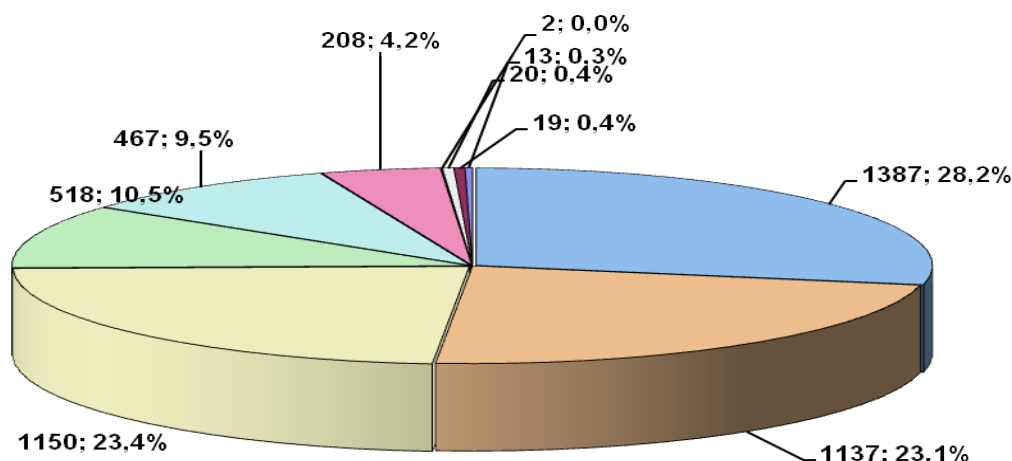

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Stargardzie Szczecińskim.

Na wykresie przedstawiono wysokość środków finansowych pozostających w dyspozycji Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, uwzględniając wydatki na zadania własne oraz zadania zlecone (świadczenia rodzinne, fundusz alimentacyjny, świadczenia opiekuńcze).

Ustawa o pomocy społecznej zawiera zamkniętą listę powodów, dla których każdy mieszkaniec ma prawo skorzystać z systemu pomocy społecznej. Podstawową przesłanką przyznawania pomocy jest spełnienie wspomnianego wcześniej kryterium dochodowego, informującego o istotnym braku środków do życia, zarówno w przypadku osoby samotnie gospodarującej, jak i całej rodziny.

Powody przyznawania pomocy społecznej w 2013 roku (liczba osób w rodzinach)

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Stargardzie Szczecińskim.

W 2013 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Stargardzie Szczecińskim udzielał wsparcia osobom i rodzinom z następujących przyczyn:

- * ubóstwo – 1387 osób w 457 rodzinach,
- * bezrobocie – 1137 osób w 358 rodzinach,
- * bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego – 1150 osób w 333 rodzinach,
- * niepełnosprawność – 518 osób w 216 rodzinach,
- * długotrwała lub ciężka choroba – 467 osób w 182 rodzinach,
- * potrzeba ochrony macierzyństwa – 208 osoby w 43 rodzinach,
- * alkoholizm – 2 osób w 2 rodzinach,
- * bezdomność – 20 osób w 15 rodzinach,
- * trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego – 19 osób w 8 rodzinach,
- * zdarzenie losowe – 14 osób w 3 rodzinach,
- * sieroctwo – 13 osoby w 2 rodzinach.

Przyczyny udzielenia wsparcia z pomocy społecznej w latach 2011-2013

Powód udzielenia wsparcia z pomocy społecznej	Liczba rodzin w latach:		
	2011	2012	2013
	2011	2012	2013
Ubóstwo	457	444	445
Bezrobocie	329	340	358
Niepelnosprawność	241	219	216
Długotrwała choroba	201	188	182
Bezradność w sprawach opiek.-wych. w tym: Rodziny niepełne Rodziny wielodzietne	393	363	333
Ochrona macierzyństwa	53	48	43
Alkoholizm	2	1	2
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	4	9	8
Sieroctwo	0	1	2
Bezdomność	18	16	15

Źródło: Sprawozdania z działalności GOPS w Stargardzie Szczecińskim
UBÓSTWO

Przedstawione powyżej dane pokazują, że głównym powodem ubiegania się o pomoc z GOPS jest ubóstwo czyli stan, w którym jednostce bądź grupie społecznej brakuje środków na zaspokojenie podstawowych potrzeb uznawanych w danej społeczności za niezbędne. Przy niezaspokojeniu podstawowych potrzeb oczywiste jest, że pozostają niezabezpieczone potrzeby wyższego rzędu. Należy zaznaczyć, że ubóstwo prowadzi do zjawiska wykluczenia społecznego, czyli marginalizacji w życiu społecznym określonych osób czy grup. W 2013 roku około 80% ogólnej liczby korzystających ze świadczeń pomocy była objęta wsparciem właśnie z powodu ubóstwa, dlatego też problem ten wymaga uwzględnienia w planowanych działaniach Ośrodka.

BEZROBOCIE

Istotny wpływ na ubóstwo, a zarazem na zjawisko wykluczenia społecznego ma bezrobocie. Opisuując tę dysfunkcję trzeba zaznaczyć, że zajmujemy się tu bezrobociem usankcjonowanym prawnie czyli osobami, które są zarejestrowane w Powiatowym Urzędzie Pracy i posiadają status bezrobotnego. Dane liczbowe dotyczą jedynie takich osób – co, należy zaznaczyć, może nie oddawać rzeczywistych danych na temat osób nie pracujących zawodowo.

Pozostawanie bez zatrudnienia, szczególnie długotrwałe, pociąga za sobą bardzo rozległe konsekwencje. Brak pracy powoduje brak wystarczających dochodów na zabezpieczenie bieżących potrzeb, ale także nie pozwala zabezpieczyć dochodów na czas niezdolności do pracy czy wypracować świadczenia emerytalnego.

Stosunek osób, które otrzymały pomoc z powodu bezrobocia, do ogólnej liczby korzystających z pomocy w kolejnych latach, wynosi średnio ok. 60%. Można tu oczywiście poddawać w wątpliwość czy jest to bezrobocie wynikające z przyczyn obiektywnych czy jest to „sposób na życie” danej osoby. Jednak dla takich osób GOPS również powinien dysponować ofertą współpracy, która prowadziłaby do usamodzielnienia klienta.

Chcąc bliżej przyjrzeć się problemowi bezrobocia sięgnięto po dane z Oceny Zasobów Pomocy Społecznej za 2012 rok.

Liczba osób bezrobotnych z Gminy Stargard Szczeciński zarejestrowanych w latach:								
2010			2011			2012		
Bezrobotni ogółem	Bezrobotni długotrwałe	Bezrobotni z prawem do zasiłku	Bezrobotni ogółem	Bezrobotni długotrwałe	Bezrobotni z prawem do zasiłku	Bezrobotni ogółem	Bezrobotni długotrwałe	Bezrobotni z prawem do zasiłku
833	368	151	786	388	144	872	432	185

Statystyki dotyczące bezrobocia w znacznym stopniu zniekształcają obraz zjawiska ze względu na duży stopień tzw. bezrobocia utajonego oraz powszechności „pracy na czarno”. Bezrobocie powoduje, iż standard życia wielu ludzi stale się obniża i rozszerza się obszar patologii społecznej.

Bezrobocie, przyczyniając się do zubożenia materialnego, w bezpośredni sposób wpływa na poziom życia rodzin, wywierając negatywne skutki, zwłaszcza w postaci:

- * dezintegracji rodziny,
- * zmniejszenia siły wsparcia emocjonalnego i solidarności pomiędzy członkami rodziny,
- * zwiększenia ryzyka zaistnienia patologii życia społecznego.

Długookresowe bezrobocie ma wpływ na ekonomiczną i psychospołeczną sferę życia człowieka bezrobotnego oraz jego rodzinę. Jednym z pierwszych skutków utraty pracy jest obniżenie standardu życia rodziny, także wtedy, gdy otrzymywane są świadczenia kompensujące płacę. Sytuacja materialna osób dotkniętych bezrobociem zależy od ich standardu życia w czasie trwania zatrudnienia, a zwłaszcza od posiadanych dóbr trwałego użytku, oszczędności i długów.

Duże znaczenie ma poziom, od którego zaczyna się proces degradacji ekonomicznej i społecznej. W najbardziej dramatycznej sytuacji są rodziny świadczeniobiorców pomocy społecznej, które od dawna korzystały z systemu wsparcia socjalnego z powodu np. niskich dochodów, wielodzietności, inwalidztwa. Trudności finansowe w takich rodzinach prowadzą do drastycznych ograniczeń wydatków nawet na podstawowe potrzeby bytowe.

Problem bezrobocia dotyczy nie tylko osoby nim dotkniętej, lecz także całej rodziny. Pogorszenie stanu funkcjonowania rodziny jest proporcjonalne do okresu pozostawania bez pracy, co przejawia się problemami opiekuńczo-wychowawczymi, przemocą czy zanikiem autorytetu rodzicielskiego. Może także prowadzić do

rozpadu rodziny. W tych okolicznościach pojawia się również groźba przyjmowania przez dzieci negatywnych wzorów osobowych, a w konsekwencji dziedziczenia statusu bezrobotnego.

Wzrost liczby bezrobotnych świadczeniobiorców powoduje przyrost ilości zadań z zakresu pomocy społecznej oraz zwiększenie puli wydatków na udzielanie pomocy. Sytuacja taka wymusza również konieczność dostosowania dotychczasowych form działania do nowych potrzeb. Ponieważ możliwości budżetu państwa i samorządu lokalnego są ograniczone, podstawowego znaczenia w pomocy w wychodzeniu z bezrobocia nabiera praca socjalna, która przyjmuje zróżnicowane formy.

Niepokojący jest wpływ bezrobocia na zachowania patologiczne. Szczególnie niebezpiecznym zjawiskiem staje się przemoc w rodzinie. Długie pozostawanie bez pracy stymuluje procesy dezintegracji życia rodzinnego. Przymusowa bezczynność zawodowa i nieuregulowany tryb życia wywołują zachowania dewiacyjne, skierowane na rodzinę i lokalne środowisko społeczne. Negatywne emocje związane z sytuacją bezrobocia przenoszone są na najbliższych – ofiarami przemocy i złego traktowania są najczęściej kobiety i dzieci. Długotrwałe bezrobocie, z jego negatywnymi konsekwencjami psychospołecznymi, wymaga stosowania odpowiednich form oddziaływań.

Powrót do pracy jest tym trudniejszy, im dłuższy jest okres pozostawania poza zatrudnieniem. Brak pracy może powodować nieodwracalne szkody nie tylko ekonomiczne, ale przede wszystkim społeczne, łącznie z daleko idącą demoralizacją i wykluczeniem osób pozostających bez zatrudnienia. Długotrwałe bezrobotni, którzy z końcem 2012 roku stanowili najliczniejszą grupę pozostających bez pracy w gminie, często nie są w stanie samodzielnie wrócić do zatrudnienia, stąd tak ważne w ich przypadku są: poradnictwo zawodowe, praca socjalna oraz kluby integracji społecznej.

NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ I DŁUGOTRWAŁA CHOROBA

OSOBY STARSZE

Kolejnym bardzo często występującym powodem ubiegania się o pomoc jest niepełnosprawność i długotrwała choroba. Za osoby niepełnosprawne uznaje się osoby dotknięte trwałą lub okresową niezdolnością do pełnienia ról społecznych z powodu stałego lub długotrwałego naruszenia sprawności organizmu, w szczególności powodującą niezdolność do pracy

Osoby niepełnosprawne stanowią znaczny odsetek wśród klientów GOPS. W 2013r odsetek ten wyniósł około 37% ogólnej liczby klientów OPS. Podobny jest procent ubiegających się o pomoc z powodu długotrwałej choroby i wyniósł on w 2013r. około 31%.

Obecnie niepełnosprawność jest również rozumiana jako wynik barier społecznych, ekonomicznych oraz fizycznych, jakie jednostka napotyka w środowisku zamieszkania. W związku z tym polityka społeczna powinna promować aktywne działania na wszystkich szczeblach życia społecznego oraz aktywnie wspierać wszelkie działania na rzecz równouprawnienia osób niepełnosprawnych, a także przeciwdziałać ich dyskryminacji i tworzyć mechanizmy wyrównujące szanse życiowe oraz warunki do korzystania z przysługujących im praw.

Integracja społeczna osób niepełnosprawnych przez pracę stanowi w Polsce bardzo wymagające i trudne do realizacji zadanie. Istnieje wiele czynników wpływających niekorzystnie na zatrudnianie osób niepełnosprawnych. Po stronie podażowej są to (poza relatywnie niskimi kwalifikacjami osób niepełnosprawnych): słabe motywacje i liczne bariery instytucjonalno-infrastrukturalne, a po stronie popytu na pracę: niechęć pracodawców i w konsekwencji znaczny koszt ich motywowania oraz ogólnie trudny rynek pracy, charakteryzujący się słabą dynamiką tworzenia miejsc pracy.

BEZRADNOŚĆ

„Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i w prowadzeniu gospodarstwa domowego” jest kolejną dysfunkcją zdefiniowaną w pomocy społecznej. Dotyczy ona osób i rodzin, które z różnych powodów nie są w stanie właściwie funkcjonować. Przyczyną takiego stanu może być brak wystarczających środków na utrzymanie, pozostawanie bez zatrudnienia, co przekłada się na kondycję finansową rodziny, na występowanie sytuacji patologicznych. Na bezradność wpływać może stan zdrowia wynikający z chorób somatycznych, psychicznych (depresja, schizofrenia paranoidalna), upośledzenie umysłowe. Właściwie tej grupy najbardziej dotyczy zapis z ustawy o pomocy społecznej mówiący o tym, że pomoc winna być udzielana tym, którzy nie są w stanie samodzielnie wyjść z trudnej sytuacji, w jakiej się znaleźli. Udzielenie pomocy właśnie z powodu bezradności osób i rodzin nieznacznie maleje (tab. 5). Należy zaznaczyć, że w znacznym stopniu problem bezradności dotyczy rodziny niepełne, a więc takie, które już z powodu swojej struktury wynikającym

zaburzonym pełnieniem podstawowych ról. Tak więc Ośrodek w planowaniu swoich działań powinien ten fakt uwzględnić, ponieważ właściwe funkcjonowanie jednostek i rodzin to gwarancja prawidłowego funkcjonowania całego społeczeństwa, kompleksowa opieka jest konieczna, bo daje szansę zapobiegania kryzysu rodziny, jej degradacji, a w konsekwencji do izolacji i marginalizacji.

UZALEŻNIENIA

Podobny wpływ na funkcjonowanie rodziny mają uzależnienia. Poza tym prowadzą do powstania innych problemów: zdrowotnych, materialnych, wychowawczych. Powodują zaburzenia w relacjach rodzinnych. Często bywają przyczyną agresji, przemocy, mają wpływ na przestępczość. Mimo, że w porównaniu z innymi grupami dysfunkcyjnymi z powodu alkoholizmu i narkomanii zwracało się o pomoc zdecydowanie mniej osób to jednak jest to grupa, której „los” szczególnie powinien zajmować instytucje pomocowe właśnie z powodu wymienionych powyżej skutków uzależnienia. Najczęściej uzależniamy się od nikotyny, alkoholu i narkotyków.

Problemy wynikające z picia alkoholu i zażywania narkotyków stanowią obecnie jedną z poważniejszych kwestii społecznych. Zjawisko to ma istotny wpływ zarówno na poczucie bezpieczeństwa społecznego (wzrasta liczba nieletnich nietrzeźwych sprawców przestępstw, ale również nieletnich nietrzeźwych ofiar), jak również ogólny stan zdrowia populacji, zdolność do konkurencji na coraz bardziej wymagającym rynku pracy, a także na relacje interpersonalne z rówieśnikami i środowiskiem rodzinnym.

Liczba osób uzależnionych od alkoholu i innych substancji psychoaktywnych jest trudna do ustalenia.

Definiując problem alkoholizmu, przyjmuje się, że jest to całokształt problemów związanych z używaniem napojów alkoholowych. Rozumie się przez to zarówno upośledzenie decyzji dotyczących rozpoczynania picia alkoholu, jak i polegających na niemożności przerwania picia alkoholu. Problem alkoholizmu rozpatrywany jest w dwóch płaszczyznach:

* jako choroba alkoholowa (utrata kontroli picia, niemożność utrzymania się w abstinencji);

* jako zagadnienie spożycia napojów alkoholowych i akceptowanych przez społeczeństwo wzorów picia, co stwarza konieczność poszukiwania alkoholu.

W 2013 roku Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Stargardzie Szczecińskim przeprowadziła rozmowy interwencyjno-motywuujące w związku z nadużywaniem alkoholu z 65 osobami.

Występowanie problemu uzależnień na terenie gminy potwierdzają również dane miejscowej policji. W 2013 roku łamanie prawa przez osoby pijące polegało głównie na prowadzeniu pojazdu w stanie nietrzeźwości, naruszaniu ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz stosowaniu przemocy fizycznej i psychicznej wobec rodziny.

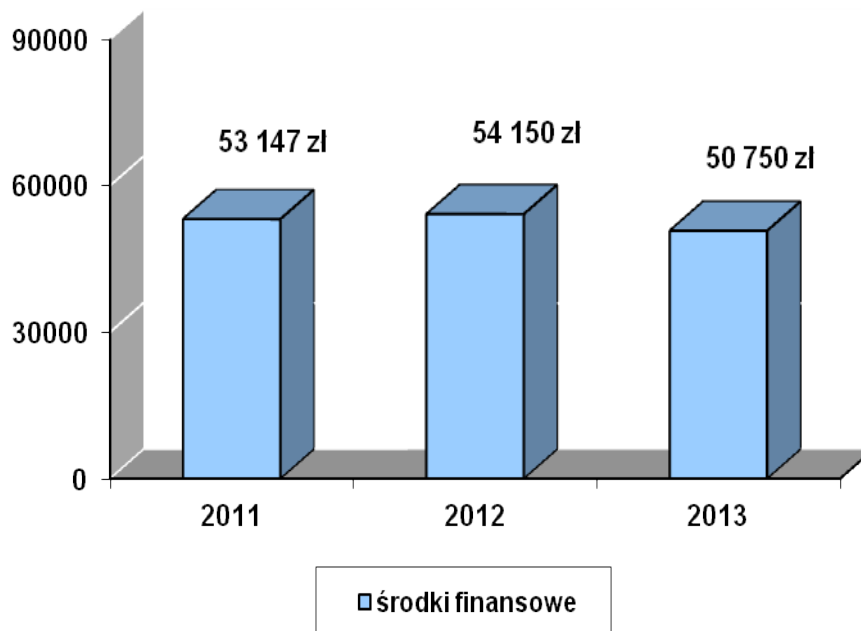
Aby eliminować niekorzystny wpływ uzależnień na społeczność gminy, konieczne jest prowadzenie działań o charakterze profilaktycznym oraz różnych form promocji zdrowego stylu życia, które mogą u części młodych ludzi zapobiec sięganiu po środki uzależniające z prostej, ludzkiej ciekawości.

Wskazane jest, żeby młodzieży pomagać w prawidłowym kształtowaniu się osobowości, aby nie było potrzebne „podpieranie się” substancjami uzależniającymi. Uczyć umiejętności mówienia „nie” w sytuacjach, gdy młoda osoba poddana jest presji otoczenia.

Istotną sprawą jest zapewnienie młodym ludziom atrakcyjnych form spędzania wolnego czasu. W działaniach profilaktycznych ważne jest „wychowanie do trzeźwości”, w którym obok przekazywania wiedzy na temat uzależnień istotną rolę odgrywa kształtowanie prawidłowych postaw życiowych i umiejętności społecznych, pomocy w budowaniu poczucia własnej wartości, przekazywania odpowiedniego systemu norm.

Ważną rolę odgrywają w tym procesie uchwalany corocznie program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz podejmowane przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w ramach przysługujących jej uprawnień działania.

Środki finansowe służące rozwiązywaniu problemów uzależnień w latach 2011-2013

Dane Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Stargardzie Szczecińskim.

Ponadto w latach 2011-2013 gmina wydatkowała po 100 000,00zł rocznie na placówki wsparcia dziennego prowadzone na zlecenie gminy przez Towarzystwo Przyjaciół Dzieci.

Po przeprowadzonej analizie uznano, że problemami, dla których należy zaprogramować działania są:

Postępujące starzenie się społeczeństwa oraz pogarszająca się sytuacja materialna osób starszych, samotnych, niepełnosprawnych, skutecznie ograniczająca im samodzielny i czynny udział w życiu społecznym.

Znaczny poziom bezrobocia, który skutecznie uniemożliwia realizację celów osobistych i zawodowych znacznej grupie mieszkańców, pogłębiając obszary ubóstwa.

Dysfunkcje opiekuńczo-wychowawcze w rodzinach wymagających profesjonalnej pomocy w rozwiązywaniu pojawiających się trudności, które rzutują na wszechstronny rozwój dzieci i młodzieży.

Uzależnienie od środków psychoaktywnych (gł. od alkoholu), będące problemem społecznym gminy, przyczynia się do powstania szeregu negatywnych zjawisk, skutecznie ograniczających wydolność rodzin nimi dotkniętych.

Zagrożenie wykluczeniem społeczności lokalnych co prowadzi do dezintegracji i patologii społecznych wśród tej społeczności i negatywnie oddziałuje na środowisko zewnętrzne tej grupy.

3. CELE I KIERUNKI DZIAŁAŃ

MISJA:

Celem głównym strategii jest dążenie do poprawy standardu życia wszystkich członków społeczności, do zapewnienia mieszkańcom Gminy warunków sprzyjających osobistemu rozwojowi, wzrostu produktywnego zatrudnienia oraz eliminacji negatywnych zjawisk dotyczących mieszkańców, ich rodzin i całych społeczności, tj. ubóstwa, patologii oraz wszelkich form dyskryminacji i wykluczenia społecznego.

CELE STRATEGICZNE, SZCZEGÓŁOWE, KIERUNKI DZIAŁAŃ

Problem:

Rodziny niewydolne wychowawczo nie w pełni zaspokajają potrzeby rozwojowe dziecka.

Cel strategiczny 1.

Pomoc rodzinom z problemami opiekuńczo-wychowawczymi

Cele szczegółowe:

1. Pomoc osobom i rodzinom, u których stwierdzono bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych.
2. Pomoc niepełnosprawnym i długotrwale chorym dzieciom i ich rodzinom.

3. Pomoc rodzinie w kształceniu i wszechstronnym rozwoju dzieci i młodzieży.

4. Pomoc dzieciom z rodzin patologicznych oraz całym rodzinom.

Kierunki działań do celów szczegółowych 1-4:

1. Systematyczna praca socjalna z rodzinami z problemem opiekuńczo-wychowawczym polegająca na:

diagnozie deficytów w zakresie pełnienia ról rodzicielskich, wydolności opiekuńczo-wychowawczej, zaniedbań względem dzieci,

diagnozie – ocenie sytuacji dziecka w rodzinie, środowisku szkolnym, rówieśniczym.

2. Pomoc materialna dla rodzin pozostających w trudnej sytuacji ekonomicznej realizowana przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej z systemu pomocy społecznej i świadczeń rodzinnych.

3. Zapewnienie rodzinom i dzieciom szerszego dostępu do pomocy pedagogicznej, psychologicznej, prawnej i społecznej.

4. Tworzenie placówek wsparcia dziennego działających w poszczególnych miejscowościach, oferujących pomoc dzieciom z rodzin z trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi poprzez: dożywianie, właściwą opiekę pedagogiczną, pomoc w rozwiązywaniu trudności szkolnych, możliwość konstruktywnego spędzania czasu wolnego, nabywanie przez dzieci różnych umiejętności społecznych koniecznych do samodzielnego funkcjonowania w dorosłym życiu.

5. Zabezpieczenie potrzeb bytowych dzieci i młodzieży z rodzin ubogich poprzez organizowanie i finansowanie dożywiania w trakcie nauki w szkole, zapewnienie odzieży i wyposażenia w artykuły szkolne, organizowanie i finansowanie wypoczynku letniego i zimowego oraz organizowanie akcji charytatywnych dla pozyskiwania środków na pomoc dzieciom.

6. Tworzenie i wdrażanie programów w zakresie wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży.

7. Tworzenie żłobków i placówek przedszkolnych na terenie gminy.

8. Systematyczna współpraca z istniejącymi w powiecie jednostkami zapewniającymi opiekę dla dzieci.

9. Systematyczna współpraca z wymiarem sprawiedliwości właściwym ze względu na położenie gminy, w szczególności sądem rodzinnym oraz kuratorami sądowymi dla dzieci i młodzieży.

10. Współuczestnictwo w kampaniach medialnych i informacyjnych organizowanych przez inne podmioty pomocy społecznej (PCPR, ROPS, inne).

11. Systematyczne współdziałanie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej placówkami oświatowymi w celu bieżącej analizy sytuacji dzieci i młodzieży uczęszczającej do szkół, a w szczególności przeciwdziałanie pojawiającym się patologiom.

12. Wspieranie działań mających na celu utworzenie na terenie gminy mieszkań socjalnych przeznaczonych w szczególności dla rodzin w kryzysie, samotnych matek i osób pozbawionych dachu nad głową.

13. Organizowanie dla rodziców i ich dzieci różnych form edukacji z wykorzystaniem istniejącego systemu szkolnego oraz tworzenie systemu poradnictwa.

14. Zapewnienie dzieciom i młodzieży szerszego dostępu do alternatywnych form spędzania czasu wolnego, m.in. poprzez zwiększenie liczby zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych (zajęcia muzyczne, plastyczne, koła zainteresowań, turnieje sportowe, festyny rodzinne, wycieczki).

15. Inicjowanie i rozwój różnych form integracji rodzin ze społecznością lokalną – wspieranie wypoczynku rodzinnego, organizowanie imprez integracyjnych i kulturalnych (np. Dzień Dziecka), festynów, spartakiad we współpracy z organizacjami pozarządowymi.

16. Opracowanie i realizacja Gminnego Programu Wspierania Rodziny

Odpowiedzialni za realizację kierunków działań:

Rada Gminy i Urząd Gminy, jednostki organizacyjne samorządu gminnego, w tym szkoły i jednostki organizacyjne pomocy społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Środki finansowe:

Budżet samorządu lokalnego, środki pozyskane z funduszy zewnętrznych: rządowych, pozarządowych, programów celowych.

Partnerzy:

Instytucje rządowe, naukowe, samorządowe, organizacje społeczne, ze szczególnym uwzględnieniem organizacji pożytku publicznego, sołectwa.

Problem:

Pogłębiający się obszar ubóstwa stwarza zagrożenie dla poprawnie funkcjonującej wspólnoty lokalnej, przyczyniając się do rozwoju patologii społecznych, m.in. przestępczości.

Cel strategiczny 2.

Redukowanie zjawiska ubóstwa i wykluczenia społecznego

Cele szczegółowe:

1. Działania ratunkowe w stosunku do grup dotkniętych problemem ubóstwa i marginalizowanych.
2. Działania łagodzące, profilaktyczne i zapobiegające w stosunku do grup znajdujących się na pograniczu minimum socjalnego.
3. Zapobieganie rozwojowi patologii społecznych.
4. Wsparcie osób bezrobotnych i poszukujących pracy, w tym szczególnie bezrobotnych długotrwale i kobiet.
5. Pomoc osobom bezdomnych i zagrożonych bezdomnością.

Kierunki działań do celów szczegółowych 1-5:

1. Zmniejszanie skutków ubóstwa i bezrobocia poprzez systematyczną pomoc finansową i rzeczową realizowaną przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.

2. Rozwijanie współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie monitorowania zjawiska bezrobocia na terenie gminy, obejmującej m.in. organizowanie stażów absolwenckich i przygotowania zawodowego, prac interwencyjnych, robót publicznych i prac społecznie użytecznych, szkoleń i kursów umożliwiających zmianę kwalifikacji zawodowych .

3. Redukowanie psychospołecznych skutków bezrobocia:

praca pracowników socjalnych, psychologów, doradców zawodowych, prawników – tworzenie na terenie gminy punktów doradczo-informacyjnych,

- * przyuczenie do zawodu, aktywizacja zawodowa,
- * akcje edukacyjne,
- * zatrudnienie socjalne,
- * uruchomienie grup samopomocowych.

4. Zapewnienie najuboższej ludności gminy jednego gorącego posiłku dziennie.

5. Systematyczne doszktałanie pracowników socjalnych w zakresie wdrażania nowych instrumentów w pracy socjalnej – kontraktu socjalnego.

6. Tworzenie sprzyjającego klimatu dla potencjalnych inwestorów tworzących nowe miejsca pracy.

7. Aktywna współpraca z organizacjami pozarządowymi działającymi w obszarze na rzecz przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu, mogących zorganizować Klub Integracji Społecznej, Centrum Integracji Społecznej itp.

8. Prowadzenie akcji charytatywnych na rzecz osób i rodzin ubogich.

9. Współdziałanie w programach realizowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego przez instytucje rynku pracy.

10. Bieżący monitoring ofert programowych i ewentualne opracowanie projektów mających na celu rozwiązywanie problemu bezrobocia, w szczególności wśród kobiet i osób długotrwale bezrobotnych.

11. Wsparcie osób zagrożonych bezdomnością i bezdomnych poprzez:

- * pracę socjalną, polegającą m.in. na poradnictwie w zakresie możliwości pomocy w opłacie czynszu celem zapobieżenia eksmisji i bezdomności, informowaniu o zamianie mieszkań,
- * udzielanie pomocy finansowej w opłacie czynszu (dodatki mieszkaniowe, zasiłki celowe),
- * tworzenie mieszkań socjalnych,
- * zapewnienie schronienia dla osób bezdomnych,
- * działania osłonowe na rzecz osób bezdomnych: m.in. pomoc materialną, rzeczową, medyczną, poradnictwo specjalistyczne, opracowywanie indywidualnych programów wychodzenia z bezdomności.
- * reintegrację społeczną i zawodową – organizowanie zatrudnienia socjalnego dla osób objętych programem wychodzenia z bezdomności.

Odpowiedzialni za realizację kierunków działań:

Rada Gminy i Urząd Gminy, jednostki organizacyjne samorządu gminnego, w tym jednostki organizacyjne pomocy społecznej.

Środki finansowe:

Budżet samorządu lokalnego, środki pozyskane z funduszy zewnętrznych: rządowych, pozarządowych, programów celowych.

Partnerzy:

Instytucje rządowe, naukowe, samorządowe, organizacje społeczne, ze szczególnym uwzględnieniem organizacji pożytku publicznego, sołectwa.

Problem:

Zwiększająca się liczba osób w wieku poprodukcyjnym na terenie gminy stwarza konieczność zapewnienia im w najbliższych latach odpowiednich usług wzmacniających i wspierających. Wraz ze starzeniem się lokalnej społeczności nasilają się problemy zdrowotne i zwiększa się liczba osób niepełnosprawnych.

Cel strategiczny 3.

Zapewnienie właściwej opieki osobom w podeszłym wieku, samotnym i niepełnosprawnym

Cele szczegółowe:

1. Usprawnianie osób starszych i niepełnosprawnych.
2. Podejmowanie działań zmierzających do ograniczenia skutków niepełnosprawności.
3. Aktywizacja osób upośledzonych i chorych psychicznie.

Kierunki działań do celów szczegółowych 1-3:

1. Utrzymanie osób starszych i niepełnosprawnych wymagających opieki w środowisku zamieszkania.
2. Praca socjalna. Podejmowanie przez pracowników socjalnych działań mających głównie na celu ułatwianie kontaktów z placówkami służby zdrowia, udzielanie pomocy w korzystaniu z różnych form rehabilitacji leczniczej i społecznej, inicjowanie kontaktów rodzinnych oraz podejmowanie działań zmierzających do większego zaangażowania rodziny w sprawowanie opieki nad osobą wymagającą takiej pomocy, w tym zawieranie umów alimentacyjnych, porozumień na świadczenie usług, zapewnienie osobom uprawnionym usług w ramach pielęgniarstwa opieki środowiskowej, uwrażliwienie społeczności lokalnej na potrzeby osób starszych i niepełnosprawnych, organizowanie pomocy sąsiedzkiej, a także rozpowszechnienie idei wolontariatu, objęcie opieką wolontarystyczną osób potrzebujących opieki, prowadzenie współpracy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w celu umożliwienia osobom starszym i niepełnosprawnym skorzystania z przysługujących im uprawnień, np. wyjazdu na turnus rehabilitacyjny, do sanatorium, w uzyskaniu odpowiedniego sprzętu rehabilitacyjnego itp.
3. Podnoszenie jakości usług opiekuńczych, obejmujących pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, podstawową opiekę higieniczną, zalecaną przez lekarza, pielęgnację oraz zapewnienie kontaktu z otoczeniem.

4. Rozwijanie aktywnych form spędzania czasu wolnego przez osoby starszei niepełnosprawne, w tym organizowanie cyklicznych spotkań integracyjnych, zaspokajanie potrzeb kulturalno-społecznych i rekreacyjnych.

5. Zorganizowanie na terenie gminy wypożyczalni sprzętu medyczno-pielęgnacyjnego dla osób chorych i niepełnosprawnych.

6. Świadczenie usług transportowych na terenie gminy dla niepełnosprawnych starszych (dowóz do lekarza, urzędu itp.), mających problemy z poruszaniem się, osób na wózkach inwalidzkich.

7. Tworzenie integracyjnego systemu edukacji – przystosowanie budynków przedszkoli i szkół (likwidacja barier architektonicznych), zatrudnianie i szkolenie fachowej kadry do pracy w oświatowych placówkach integracyjnych, tworzenie oddziałów i klas integracyjnych w przedszkolu i szkołach, ułatwianie dostępu uczniom niepełnosprawnym do sprzętu rehabilitacyjnego zmniejszającego skutki niepełnosprawności, prowadzenie działań profilaktycznych i rehabilitacyjnych.

8. Współpraca z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Państwowym Funduszem Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych i Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie:

* likwidacji barier architektonicznych, w szczególności w obiektach użyteczności publicznej,

* aktywizacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych.

9. Podejmowanie i rozwijanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych.

10. Wsparcie osób zaburzonych i chorych psychicznie w samodzielnym funkcjonowaniu na terenie gminy, w szczególności poprzez opiekę medyczną, poradnictwo socjalne i pomoc materialną.

11. Inicjowanie działań wolontariackich w środowisku lokalnym w odniesieniu do osób starszych i niepełnosprawnych.

12. W przypadku wyczerpania wszystkich możliwości zapewnienia opieki w środowisku, umieszczenie osób wymagających całodobowej opieki w zakładach opiekuńczo-leczniczych lub w domach pomocy społecznej.

Odpowiedzialni za realizację kierunków działań:

Rada Gminy i Urząd Gminy, jednostki organizacyjne samorządu gminnego, w tym szkoły i jednostki organizacyjne pomocy społecznej.

Środki finansowe:

Budżet samorządu lokalnego, środki pozyskane z funduszy zewnętrznych: rządowych, pozarządowych, programów celowych.

Partnerzy:

Instytucje rządowe, naukowe, samorządowe, organizacje społeczne, ze szczególnym uwzględnieniem organizacji pożytku publicznego, sołectwa.

Problem:

Uzależnienie, przede wszystkim od alkoholu, jest problemem społecznym, który przyczynia się do powstawania szeregu negatywnych zjawisk, skutecznie ograniczających wydolność rodzin nimi dotkniętych.

Cel strategiczny 4.

Budowa sprawnego systemu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień

Cele szczegółowe:

1. Zapobieganie powstawaniu nowych problemów uzależnień.
2. Zmniejszanie rozmiarów problemów, które aktualnie występują.
3. Zwiększenie zasobów niezbędnych do radzenia sobie z problemami już istniejącymi.
4. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.

Kierunki działań do celów szczegółowych 1-4:

1. Ograniczanie i zmiana struktury spożycia napojów alkoholowych.
2. Zmiana zachowań i postaw mieszkańców w sytuacjach związanych z alkoholem i narkotykami.
3. Zintensyfikowanie stosownych form profilaktyki alkoholowej i narkotykowej kierowanej w szczególności do dzieci i młodzieży.
4. Budowanie skutecznych form kontroli prawnej i społecznej nad szkodliwymi formami postępowania osób nadużywających alkoholu.
5. Zwiększanie świadomości społeczności lokalnej (ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży) odnośnie zagrożeń wynikających ze stosowania używek.
6. Prowadzenie edukacji eliminującej czynniki zagrażające prawidłowemu funkcjonowaniu społecznemu i psychologicznemu – promowanie zdrowego stylu życia, szczególnie wśród dzieci i młodzieży.
7. Zwiększenie skuteczności i dostępności leczenia i terapii osobom uzależnionymi współuzależnionym w zakresie nowoczesnych strategii i metod rozwiązywania problemów uzależnień oraz wzmacnianie efektów leczenia – tworzenia na terenie gminy punktów wsparcia i informacyjnych.
8. Opracowanie i realizacja lokalnego programu przeciwdziałania narkomanii.
9. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie – opracowanie i realizacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie.
10. Współpraca z ośrodkami i klubami AA działającymi na terenie miasta Stargardu Szczecińskiego.

Odpowiedzialni za realizację kierunków działań:

Rada Gminy i Urząd Gminy, jednostki organizacyjne samorządu gminnego, w tym szkoły i jednostki organizacyjne pomocy społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Środki finansowe:

Budżet samorządu lokalnego, środki pozyskane z funduszy zewnętrznych: rządowych, pozarządowych, programów celowych.

Partnerzy:

Instytucje rządowe, naukowe, samorządowe, organizacje społeczne, ze szczególnym uwzględnieniem organizacji pożytku publicznego, sołectwa.

Problem:

Właściwa ocena możliwości lokalnego systemu pomocy społecznej i jego rozwój zgodnie ze zmieniającymi się potrzebami społecznymi może przyczynić się do skuteczniejszego wspierania mieszkańców. Ograniczona liczba organizacji pozarządowych na terenie gminy skutecznie utrudnia realizację nowatorskich rozwiązań oraz występowanie o fundusze wspomagające rozwiązywanie lokalnych problemów społecznych.

Cel strategiczny 5.

Rozwój kapitału społecznego i ludzkiego w środowisku lokalnym

Cele szczegółowe:

1. Diagnozowanie potrzeb i problemów społeczności lokalnej.
2. Wzmacnianie służb społecznych w celu lepszego rozpoznawania i reagowania na pojawiające się kwestie społeczne.
3. Współpraca z partnerami zewnętrznymi zmierzająca do rozbudowy struktur pozarządowych na terenie gminy.
4. Propagowanie i rozwijanie wśród społeczności lokalnej idei obywatelskiej odpowiedzialności i uczestniczenia w zaspokajaniu ludzkich potrzeb.

Kierunki działań do celów szczegółowych 1-4:

1. Systematyczna diagnoza i monitoring istniejących problemów społecznych.

2. Systematyczne wzmacnianie kadr Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej poprzez doszktałanie i utrzymanie odpowiedniej liczby pracowników socjalnych.

3. Doskonalenie systemu informacyjnego o moŹliwoŹciach udzielania pomocy społecznej i wsparcia mieszkańcom gminy, m.in. poprzez Internet, opracowanie wydawanie informatora, uruchomienie bezpłatnej infolinii.

4. Propagowanie idei samopomocy i obywatelskiego uczestnictwa w Źyciu społeczności lokalnej.

5. Realizacja zadań dotyczących rozwiązywania problemów społecznych w gminie w najszerszym zakresie przez organizacje społeczne, kościoł katolicki i inne kościoły, związki wyznaniowe, fundacje, stowarzyszenia, pracodawców, osoby fizyczne i prywatne.

6. Analiza ofert organizacji pozarządowych funkcjonujących na terenie miasta Stargard Szczeciński, powiatu i województwa.

7. Rozwój współpracy z organizacjami pozarządowymi o działalności ponadlokalnej i ogólnopolskiej przez zaprezentowanie im walorów i moŹliwości samorealizacji na terenie gminy.

8. Inicjowanie i rozwijanie ruchu pozarządowego na terenie gminy poprzez uczestnictwo w szkoleniach dla liderów.

9. Wspieranie organizacyjne, prawne i lokalowe powstających i istniejących organizacji pozarządowych oraz świadczenie poradnictwa dla organizacji pozarządowych w zakresie pozyskiwania grantów i dotacji, środków finansowych z innych źródeł niż samorządowe.

10. Promowanie idei wolontariatu i pozyskiwania wolontariuszy do współpracy w realizowaniu zadań dotyczących rozwiązywania problemów społecznych.

11. Współpraca z organizacjami pozarządowymi w zakresie wykorzystania na potrzeby lokalnej infrastruktury pomocowej obiektów budowlanych będących w posiadaniu gminy, np. budynków popegeerowskich.

Odpowiedzialni za realizację kierunków działań:

Rada Gminy i Urząd Gminy, jednostki organizacyjne samorządu gminnego, w tym szkoły i jednostki organizacyjne pomocy społecznej.

Środki finansowe:

Budżet samorządu lokalnego, środki pozyskane z funduszy zewnętrznych: rządowych, pozarządowych, programów celowych.

Partnerzy:

Instytucje rządowe, naukowe, samorządowe, organizacje społeczne, ze szczególnym uwzględnieniem organizacji poŹytku publicznego, sołectwa.

MONITORING I EWALUACJA

Monitoring i ewaluacja zapisów strategicznych polegają na systematycznej ocenie realizowanych działań oraz modyfikacji kierunków działania w przypadku istotnych zmian społecznych, które mogą pojawić się poprzez zmianę regulacji prawnych czy też narastanie poszczególnych dolegliwości społecznych. Całościowa ocena wymaga odpowiedzi na pytania o zgodność ocenianej polityki z przyjętymi wartościami i zasadami. Ewaluacja jest działalnością z natury normatywną, gdyż z jednej strony wykorzystuje się w niej istniejące normy, z drugiej zaś w jej wyniku mogą pojawić się propozycje wprowadzenia nowych norm i procedur. Jest także działalnością instrumentalną, ponieważ jej podstawowym celem jest dostarczenie podmiotom polityki społecznej praktycznej wiedzy potrzebnej przy podejmowaniu decyzji.

W obszarze polityki społecznej dysponujemy stosunkowo szeroką gamą wskaźników społecznych, za pomocą których możemy skutecznie oceniać poziom wdrażanych w wybranym sektorze zmian. Zespół wdrażający strategię będzie mógł korzystać z szerokiego wachlarza wskaźników odzwierciedlających ważne wartości zakładane do osiągnięcia i ukierunkowujące proces rozwoju.

W obszarze dotyczącym ludności:

- przyrost naturalny na 1.000 osób,
- saldo migracji na 1.000 osób.

W obszarze dotyczącym rynku pracy:

- udział zarejestrowanych bezrobotnych w ogólnej liczbie czynnych zawodowo,
- udział bezrobotnych do 30 roku życia w ogólnej liczbie bezrobotnych,
- liczba poszukujących pracy na jedno wolne miejsce pracy.

W obszarze dotyczącym dochodów i wydatków ludności:

- dochody do dyspozycji gospodarstw domowych,
- dochody na 1 osobę w podstawowych typach gospodarstw domowych,
- odsetek osób żyjących w ubóstwie,
- głębokość ubóstwa,
- udział gospodarstw domowych oceniających swoją sytuację jako złą lub bardzo złą.

W obszarze dotyczącym oświaty i wykształcenia:

- liczba ludności z wykształceniem wyższym na 1.000 osób w wieku 25 lat i więcej,
- liczba ludności z wykształceniem co najmniej średnim na 1.000 osób w wieku 20 lat i więcej.

Dodajmy, że istnieją również wskaźniki – instrumenty polityki społecznej, za pomocą których cele mogą być osiągnięte lub które mogą wspomagać procesy osiągania celów. Są to m.in. procentowe udziały:

* osób dotkniętych problemami alkoholowymi korzystających z pomocy w tym zakresie w ogóle osób dotkniętych tymi problemami,

* osób dotkniętych problemami alkoholowymi należących do klubów AA itp. w ogóle osób dotkniętych tymi problemami,

* młodzieży wyedukowanej w zakresie zagrożeń alkoholowych w ogóle młodzieży,

* młodzieży wyedukowanej w zakresie zagrożeń związanych z narkotykami w ogóle młodzieży,

* osób dotkniętych problemami narkomanii korzystających z pomocy w tym zakresie w ogóle osób dotkniętych tymi problemami,

* osób dotkniętych problemami ubóstwa korzystających z pomocy w tym zakresie w ogóle osób dotkniętych tymi problemami,

* osób dotkniętych problemami dotyczącymi niepełnosprawności korzystających z pomocy w tym zakresie w ogóle osób dotkniętych tymi problemami.

Powyższe wskaźniki są w większości dostępne w zbiorach statystyki publicznej oraz w zasobach informacyjnych instytucji zajmujących się pomocą społeczną. Część danych może być zbierana okresowo poprzez badania ankietowe wśród mieszkańców gminy oraz w kluczowych dla rozwiązywania problemów społecznych instytucjach.

Ostateczny kształt systemu monitoringu powinien zostać skorelowany z projektami, które będą realizowane w ramach strategii. Najpowszechniej wskaźniki lokalnej efektywności osiąganych celów są pogrupowane wokół najważniejszych obszarów realizacyjnych strategii i odnoszą się do poszczególnych zagadnień. Podstawowymi wskaźnikami, jakie mogą być przyjęte dla pomiaru efektywności wdrażania strategii, są wskaźniki ekonomiczne i społeczne.

Ekonomiczne: stopień poniesionych nakładów, koszty jednostkowe uzyskania efektu, ilość środków finansowych przeznaczonych na realizację danego projektu.

Społeczne: liczba programów i projektów socjalnych zrealizowanych w odniesieniu do poszczególnych celów strategicznych, liczba uczestników szkoleń i warsztatów, ocena wartości merytorycznej realizowanych projektów, inicjatywy społeczne w obszarze aktywizacji i integracji społecznej, liczba osób usamodzielnionych.

4. UWAGI KOŃCOWE

Zapisy zawarte w strategii będą realizowane w ramach kierunków poszczególnych działań, w zależności od posiadanych przez samorząd i pozyskanych z zewnątrz środków finansowych.

Inne dokumenty programowe w zakresie lokalnej polityki społecznej powinny być zgodne z wytyczonymi w niniejszym dokumencie celami strategicznymi i kierunkami działań. Powinny je również rozwijać i uszczegóławiać. Odnosi się to zarówno do programów przyjmowanych przez organy samorządu corocznie, jak i dokumentów wieloletnich, m.in. do:

- * Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii,
- * Gminnego Programu Wspierania Rodziny
- * Programu Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi,
- * Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie.

Strategia jest sposobem działania konsekwentnie zmierzającym do osiągnięcia zamierzonego celu. W życiu potocznym mówimy często o strategii, co oznacza dążenie do realizowania ważnych zamierzeń, ulepszenie działania, wykorzystania możliwości, nadania właściwego biegu toczącym się sprawom. Nasze zbiorowe wysiłki, by osiągnęły zamierzone cele, wymagają strategii. Jej tworzenie jest jednym z podstawowych czynników poprawnego działania, a często warunkiem osiąganego sukcesu.